

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Egy évre 12 kor — fill.
Fél évre 6 kor — fill.
Negyed évre 3 kor — fill.

Egyes szám ára 8 fill.
Hétfői szám 4 fill.

Megjelen minden hétfőn délben, szerdán, pénteken és vasárnap reggel

Felolvasó szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája, Barátok-tere Maszlovlóca-ház
Telefon szám 112.

Kiadóhivatal:

Kossuth-utca, Vojnich palotában
Telefon szám 42.

Nyitlatter soronként 40 fillér.

A szabadkai nemzeti Casino rendes közgyűlése.

A szabadkai nemzeti Casino tegnap f. hó 28-án d. e. 10 órakor tartotta évi rendes közgyűlését Farkas Zsigmond intéző igazgató elnöklété alatt.

A tagok a közgyűlés rendkívüli tárgyra t. i. a tagdíj felemelésre való tekintettel szokatlanul nagy számmal jelentek meg.

Az alapszabályszerű tárgysorozatot elnöki felhívásra Dr. Balogh Lajos titkár évi jelentése nyitotta meg, melyet — miután a Casino múlt évi történetét és működését foglalja magában egész terjedelmében és szá szerinti közlünk:

Dr. Balogh Lajos titkári jelentése:

Tisztelt közgyűlés! Nehogy úgy látszassék, mintha a tisztelőből folyó tubuzgóság vagy éppen elfogultság vezérelne, amidőn a Casino múlt évi életfolyamatára visszapillantva abban a multra nézve kellemes és megnyugtató s egyszermind a jövőre nézve örvendős és biztató mozzanatokot constatálók: jelentésemet a Casino könyvéből kivont és múlt évi népesedési mozgalmára vonatkozó számadatok előterjesztésével kezdem.

A lefolyt évben beépült a Casino kebelébe 16 rendes, 1 vidéki és 6 ideiglenes vagyis összesen 23 tag, — elköltözökös folytán kiléptek nyolczan: Tehát tizenötlet gyarapodott egyesületünk tagjainak a száma.

Kicsiny, szinte semmit sem jelentő szám ez, ha elvontan tekintjük, — de ha figyelembe vesszük azt a körülményt, hogy a nemzeti Casino a szabadkai társadalom intelligens elemeit már előbb majdnem teljesen és kizárólag magába ölelte, — akkor ez a szám nagy és sokatmondó, mert a szabadkai társadalom érdeklődésének nemcsak állandóságát, hanem legteltesebb fokozódását is jelenti. Ha pedig figyelembe vesszük emellett azt is, hogy a beléptettek egytől-egyig nem a szabadkai társadalom régi elemeiből kelettek ki, hanem mindannyian új letelepülés által gyarapították városunk intelligenciáját s ezersint szinte a letelepülésükkel egyidejűleg érezett szellemi szükség érzete folytán léptek be egyesületünkbe, — akkor örvendően kell meggyőződ-nünk arról, hogy a Casino ma már közel áll ahhoz a célhoz, melyet maga elé eszmény-képül tűzött, hogy Szabadka város művelt osztályának állandó gyűlőhelyévé, valódi második otthonává váljék és mindjobban megközelítse azt a szinte eszményi állapotot, a melyben a Casinoi tagság Szabadka város értelmiségének nemcsak kiváltságává, hanem kötelességévé is lesz.

Áttérve azokra az érintkezési pontokra, melyek a Casino és a nagy társadalom valamint a többi társas egyletek között az összekötő kapcsol képezik, — örvendően cons-

tatálhatom, hogy a múlt év története e tekintetben s haladást mutat, mert az elmúlt év folyamán ezen érintkezési pontok nemcsak gyakoribbakká és sűrűbbekké, hanem egyszermind bensőbbekké, hogy úgy mondjam — melegebbekké lettek, s ez által egyesületünknek nem csak létezőségét, hanem a többi egyesületekkel szemben való hegemóniáját, vezérszerepét teljes mértékben igazolták.

A nemzeti Casino ezen vezérszerepét mi sem tükrözi vissza tündöklőbben, mint azok a közérdekű ünnepek, melyekre a szabadkai társas és kulturális egyesületek hozzájárulását, hogy ne mondjam támogatását kikérik, és azok a gyűlések, társas összejövetelek, felolvasások és estélyek, melyekre helyiségeit igénybe vették és ekként egyesületünk társadalmi szükségességét és fontosságát elismerték.

A legkimagaslóbb és leglélekelőbb mozzanatok, melyek a múlt év történetét egyesületünk nézve nevezetessé teszik, hazánk és nemzetünk örökemlékü dicső küzdelmével, az 1848—49-diki szabadságharc emlékével állnak kapcsolatban. E dicsőségteljes küzdelem emlékét ünnepelte a nemzeti Casino, midőn a márczius 15-diki ünnepély rendezésével a nemzet összes vértanúiról és hőseiről a hon-szerem igaz melegévei megemlékezett, — a amikor Szabadka város hős védőit, a kaponyai hősokeket, a haza és Szabadka város közönsége oltalmában vért és életet és — az életben maradtak — személyes szabadságukat áldozott honfai iránti háláját a kaponyai emlékoszlop felállítás és leleplezésénél való buzgó közreműködésével leróni törekedett.

E buzgó törekvés eredménye a díszes kaponyai emlékoszlop itt áll előttünk, a Casino háza előtt, örök emlékül Szabadka város hős fiainak, örök tanúságul Szabadka város és e Casino hazafias kegyeletének és örök intő jelétől mindannyiunknak, hogy a magyar haza szeretetében, a hazáért küzdött és halt hősokek emlékének tiszteletében és ápolásában soha foglalkozni nem fogunk! Adjá Isten, hogy úgy legyen!

A nagy tetszés és éljen-zaj között elhangzott titkári jelentés után a közgyűlés elfogadta a számvizs átó bizottság jelentését, mely szerint a múlt évi zárszámadás 11775 frt 66 kr bevétellel szemben 11720 frt 56 kr kiadást vagyis 55 frt 10 kr. felesleget mutat fel.

Ezután idb. Frankl István pénztáros előterjesztette az 1900. év költségelőirányzatát, mely 16576 kiadással szemben 13005 frt 10 bevétellel s e szerint 3570 frt 90 kr. hiányt tüntet fel.

A választmányának az elnök által előterjesztett javaslatára a közgyűlés elhatározta, hogy az évi tagdíjat 12 frtről 18 frtra felemeli s emellett a deficit megszüntetésére 4000 frt kölcsönt vesz fel, mely a részvények aláírá-

sából még be nem folyt 4300 frtnyi összegben fogja fedezetét találni.

Ezután titkos szavazó lapokkal megválasztott a Casino választmánya: Választmány tagok: Dr. Balogh Lajos Bezeredy István, Dr. Békefy Gyula, Bíró Antal. Dr. Bíró Károly, Dr. Brenner József, Bogáromy János, Dr. Decker Gyula, Decsy Dezső, Dr. Dembitz Lajos, Dr. Eperjessy Béla, Id. Frankl István, Ifj. Frankl István, Freidenberg Márk, Dr. Geréb Mihály, Gyelmis Gerő, Dr. Gyogyevits Szredoje, Kertész Nándor, Koller Kálmán Ft. Mamuzsits Bódog, Mamuzsits Lázár, Dr. Milkó Izidor, Paukovits Andor, Pertits Mihály Pinkovits József, Dr. Polgár József Prokisch Ferencz, Regényi Lajos, Dr. Schaffer Mór, Takáts Ede, Dr. Tóth Béla, Törley Gyula, Varga Agoston, Varga Károly, Váli Béla, Vermes Gábor, Id. Vojnich Sándor, Ifj. Vojnich Sándor, Zomborcsévits Ferencz. Póttagok: Gugánovits Máté, Bartha Antal, Dr. Török Armin, Dr. Majoros Adolf.

Végül a számvizsgáló bizottság tagjait megválasztották: Regényi Lajos, dr. Schaffer Mór és Dr. Békefy Gyula. S ezzel a közgyűlés az elnök viharos életetése mellett szét oszlott.

Esti 8 órakor a Casino helyiségében társas vacsora volt, melyen a Casino tagjai közül számosan vettek részt,

Különfélék.

— **A miniszter és az adóbehajtás.** A legutóbbi közgyűlésen, mint már említettük, határozatba ment, hogy az adóbehajtás körül legutóbb felmerült visszaélések tárgyában küldöttség megy fel pénzügyminiszterhez, hogy a polgárságra annyira nyomaszó terhet enyhítse, illetve utasítsa a pénzügyigazgatóságot, hogy az adóhátralékosoknak 10% havi részlettörlesztést engedjen és hogy a felebbezés alatti illetékek behatását függessze fel. A küldöttség tagjai ifj. Vojnich Sándor és Vermes Béla orsz. képviselők, Dulits Jenő főjegyző, Dr. Reiser Lajos és Miloszlavovics Milan szombaton délelőtt 10 órakor utaztak fel Budapestre s a pénzügyminiszter tegnap délután 1/2-kor fogadta a küldöttséget, melynek szónoka Dulits Jenő főjegyző volt. A miniszter szívélyesen fogadta a küldöttséget és kijelentette, hogy azon kérelmet, mely szerint az elmúlt évi hátralékokra nézve a 10% os havi részletfizetés engedélyeztessék, indokolt-nak tartja s engedélyezését kifátásba helyezte. A pénzügyigazgatósági kirendeltséget illetőleg oda nyilatkozott, hogy az csak a törvényho-zás keretében oldható meg és így a legközelebbi költségvetés tárgyalása alkalmával arra is ki fog terjeszkedni. A miniszter szívélyesen elbucszott a küldöttségtől, a mely tegnap este hazaérkezett.

— **Dr. Milkó Izidor felolvasása.** A kereskedő ifjak társulatának tegnapi esti estélye fényesen sikerült. A Pest szállóba kisterme már esti 8 órakor annyira megtelt csakhamar hogy csak alig fért bele az érdeklődő közönség, amelyet különösen dr. Milkó Izidor felolvasása vonzott oda. Kilenz óraker foglalta el a felolvasó asztalnál helyét dr. Milkó és általános érdeklődés mellett olvasta fel „A tárczáról” című igazán nagybecsű irodalmi dolgozatát, a melynek nemcsak szépirodalmi, de irodalomtörténeti értéke és belbecse is van. A világirodalom e téren legkimagaslóbb erőinek produktumait hasonlítgatta össze éles bíráló szemmel, finom ízléssel és igazi műértelemmel. Ezt nevezhetjük a felolvasás egyik részének. Másik része a hazai tárczairódomról szóló rész. Ez is stílus és szépség tekintetében kifogástalan szép előadás volt, de oly tulságos jóindulattal nyilatkozott meg a hazai írók, illetve a budapesti nagy írógenialitásokról, hogy részünkről legalább azt alá nem írjuk. De mindennek dacára szívesen hallgattuk ezt a részt is, mert Milkó Izidort akár is meg lehet hallgatni, hogyha egy nézetem nem is vagyunk vele. A felolvasót a hallgatóság élénken megéltte. A felolvasás után a szokásos vidám táncz, tombola és jókedv reggelig.

— **A bács megyei kereskedők tegnapi nagyétekezletéről** melyen 200-nál többen voltak jelen lapunk legközelebbi számában fogunk referálni.

— **Perl Sándor temetése.** Tegnap délután 3 órakor helyezték örök nyugalomra Perl Sándort, városunk tekintélyes polgárát. A halott fölött Kutna Mór főrabbi tartotta a búcsusbeszédet. A temetésen nagy közönség volt jelen, az elhunyt barátai, rokoni és ismerősei. A városi hatóság képviselőjében Mamusch Lázár polgármesterünk jelent meg.

— **Gergely János sajtópöre.** A szegedi sajtóbírószék február hó 16-ára tűzte ki Cziráky József volt kishegyési községi jegyzőnek Gergely János elleni sajtópörében az esküdtzéki tárgyalást azon czikkok miatt, amelyeket lapunk hasábjain Gergely János közzétett. E perben Gergely János nem kevesebb, mint 60 tanut jelentett be, a kir. törvényszék azonban a következő indoklással mellőzte a tanúk beidézését: „Mivel a vád rágalmaszás és becsületsértés megtorlása, tehát oly cselekmény miatt emeltetett, melyre nézve a valódiság bizonyításának megengedése csak a bíróban megjelölt esetekben és módon van helye, a felek és a kir. kincstár érdekeinek megóvása czéljából a bíró 264-ik §-ának 3-ik pontjában foglalt rendelkezésénél fogva a tanuknak költséggel járó és feleslegesnek mutatkozó beidézését, nemkülönböztetve Kishegyési községnak az árvavagyon kezelése körüli 30 évre terjedő számadásaira vonatkozó, továbbá az uradalmi váltság díjakról szóló s végül a végrehajtási díjak elkönnyvelésének 10 évre terjedő kimutatás és az utazási díjak kívánatának és a még felsorolt egyéb okiratainak beszerzése iránti krelmével elutasítani kellett.”

— **Összeesett a templomban.** Süllei Károly 15 éves suhancz ma délelőtti a Szt. Ferenczrendiek templomában összeesett. A mentők megjelenek és a beteg a laktanyába vitték, ahol jobban lett.

— **A »Szabad-Lyceum» védelmére.** Ilyen czím alatt jelent meg egy vezércikk a »Bácskai Ellenőr» hasábjain a mult héten Töncs Gusztáv aláírásával. A tudós tanár

megindokolt lelkesedéssel ír a szabad lyceumról s készséggel elfogadja mindazokat az érveket, amelyeket a szabad-lyceum intézményének védelmére felhoz, mert magát az intézményt ippó készséggel védelmezzük meg mi is minden nélkülön támadás ellen. Nem nevezte meg a tudós profesor azokat a lapokat, amelyekre aprehendát és épp azért nem is vagyunk abban a helyzetben, hogy a választ a mi aprehenziókra vonatkoztassunk. De annyit mégis kijelentünk, hogy épp azért mert védelmezni akarjuk a jó ügyet mi sem fogunk tartózkodni attól, hogy ha lesz ok a felszólásra, hogy azt meg ne tegyék. Ezzel valószínűleg jobb szolgálatot teszünk az ügynek mint bárki már. S minthogy arról győződünk meg, hogy a felolvasásról szóló meghívót az intézőség nem hozánk kezekbe adta át — jóhiszeműségüket kétségbe nem vonjuk, de elvárjuk azt, hogy belásák miszerint erről mi sem tehetünk. De semmi esetre sem akarjuk azt, hogy bármilyen félreértés folytán az ügynek ártsunk. Sajnáljuk tehát, hogy épp ezen félreértés folytán mellőztük a legutóbb is **Dr. Barta Antal** által tartott felolvasásról az ismertetést.

— **Kimutatás a »Szeretel»-ről** címzett szabadkai növegytel által 1900 évi január hó 13-án rendezett és nyeresémtárgyak kisorsolásával egybekötött tánczestély jövedelméről. Bevétel összesen 1415 kor. 50 fillér, kiadás a számadáshoz csatolt nyugták szerint összesen 570 korona 72 fillér, tiszta jövedelem 734 korona 68 fillér. **Felülfizettek:** Schmausz Endre 13 k. 60 fl. Mamuzsis Lázár polgármester 3 k. 60 fl. Mlinerits Jánosné 24 korona Piukovits József 16 k. Jóó Gusztáv 14 k. Vojnich Tivadarné 6 k. Hartmann Rafaelné 7 k. 60 fl. Saffler Mórné 7 kor. 60 fl. dr. Tauszig Izó 5 k. 60 fl. dr. Majoros Adolt 5 k. 60 fl. Miloszavlyevits Milánné 8 k. Haverda Boldizsár 4 k. Geiger Mórné 4 k. Horváth Dező 6 k. Havas Ferencz 4 k. Kunetz Ignác 4 k. Vojnits István 4 k. Antunovits Simon 3 k. 20 fl. Freidenberg Zsigmond 4 k. Milkó Izidorné 2 k. idb. Vojnich Sándor 1 k. Bezerey István 2 k. Magyar Jeró 2 k. Latinovits Géza 2 k. Rohoney Elemér 2 k. Berger testvérek 2 k. Fimpl testvérek, Róth Armin, Auermann Kálmán, Hoffmann Mihályné Verner Károly Kunecz Mór, Törley Gyuláné, Macskovits Tituszné, dr. Heiszlerné, Vermes Béla, Kohn Mórné, Meznerits Ferencz, Braun Lázár, Vojnits F., Jakobsics Máttyás Tipka Antálné, Becsula Józsefné 2—2 kor. Milasin Ignác 1 kor 60 fl. Vojnits Sándorné 1 k. 20 fl. Kunecz Kálmán, Sugár Béla, Percsity Béla, Balásipéri, N. N. 1—1 kor. Lubibratics Kelemen, Liscevit Kálmán Masancker Alfréd Geiger Félixné Hölbling, Kunetz Kálmán 60—60 fillér, Sonnenberg Salamon 40 fillér. Fogadják az adakozók az egytel háltás köszönetét.

— **Előjáró választás Kishegyesen.** Kishegyesen e héten ejtették meg a választást, melynek eredménye a következő: Bíró: Kis György, albíró: Sipos András, pénztárnok: Pinter Károly, adószedő: ifj. Hermecz Pál, közgyám: Horváth Antal. Esküdtek: Pap Ferencz, Benkó György, Czékus Károly, Kelemen Pál és Sipos János.

— **Mathuzsálemi kor.** Zweigné született Deutsch Julia Schaffer Samu zombori földbirtokos nejeinek Zwieg Adél urnónek anyja folyó hó 19 én életének 102. évében elhunyt. Az elhunyt tisztes matrona élete utolsó szakáig is egészséges és korához képes bámulat-

osan eleven volt. Hat unokát és hat díd-unokát ringdolt a hőlcsőben. Élete futása három évszázadta nyúlt be.

— **Meghalt a kütünté és előtt.** A földmívelésügyi miniszter Gubanovics Gábor mezei munkásnak, aki 40 évig hűen szolgálta gazdáját néhai Siskovits Tamást és aki jelenleg báró Vojnits megyei [főispán] szolgálatában volt 50 ft jutalmat és díszoklevelet adott. A szorgalmas munkásnak Szalay Máttyás főkapitány ünnepélyes módon karta átnyújtani a kütüntét, szombat délután, ki is ment a helyszínére Verusics pusztára, de nem okozhatott már örömet az öregnek mert ugyanazon napon reggel meghalt. A jutalmat valószínűleg családjá kapja most meg.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Molnár Tamásné helybeli irodaszolga neje családi dolgok miatt tegnapi délután öngyilkossági szándékból gyufaotdatot ivott. Még idejekorán észrevették, orvost hívtak aki ellenmérget adott be és az az asszony jobban lett.

— **Veszett kutya.** Egy szálási kóbor kutyát melyen veszettségi tünetek voltak észlelhetők, Palusek János topolyai szállásán f. hó 25-én agyonlőttek. Másnap felboncoltatott s a veszettség rajta konstataitott. Szerencsére a kutya senkit sem mart meg.

— **Gyászbeszéd.** A következő gyászjelentést vettük. „Özv. Hirsch J. Lipótné szül. Koch Nina ugy maga valamint alulírottak nevében fájdalomtól meglőrt szívvel tudatja, hogy forron szeretett férje Hirsch J. Lipót szállító f. hó 27-én délután 4 órakor élte 49 ik, boldog házasságának 1-ső évében, rövid betegség után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült teteme f. hó 29-én, hétfőn d. u. 2 órakor fognak a VI. kör 580 sz. gyászházából az izr. sirketben örök nyugalomra tetetni. Szabadkán, 1900. évi január 29- n. Az elhunytat siratják még: Hirsch Dávid és neje szül. Geiger Julia szülei. Koch Salamon ipa. Hajdúfi Bertalanné szül. Hirsch Ida testvére. Körpel Ármtn és neje szül. Koch Johana, Koch Herman és neje szül. Fránkl Régina, Fránkl Ferencz és neje szül. Koch Irma, Ujházi Adolf és neje szül. Koch Rezsín, Réti Izó és neje szül. Koch Helén, Hajdúfi Bertalan, Koch Sándor sógorai és sógornói. Kepes Flóra unokahuga.

— **Titokzatos gyilkosság** esete foglalkoztatja jelenleg a zombori kir. ügyészséget és a közigazgatási hatóságot Weisz Samu, ósvi-vaczi kereskedő e hó 4-én hazulról ismeretlen helyre eltávozván, folyó 19-éig családja hoz vissza nem tért. Felesége férje eltűnését gyanusnak találván, jelentést tett a községi elüljáróságnak és köröztetését kérelmezte. Mielőtt azonban ez megtörténhetett volna, Weisz hüllája megtaláitott. Ugyanis folyó hó 26-án a cservenkai országuton egy munkás ember haladván, az egyik kútból vizet akart meríteni, Amint a vödört nagy nehezen a víz felszínéről felemeli, rémülten látja, hogy az egyik kiálló szögön egy férfi hulla lóg. A megrémült ember sietett a hatóságnak jelentést tenni. A hulla szemle alkalmával megállapítattott Weisz Samu személyazonossága, s egyuttal konstataitva lett, hogy Vesz fejében 5 lövés által okozott halálos sebek vannak, továbbá taláitott a meggyilkolt zsebében egy üres forgópisztoly. Az illetékes hatóságok — minthogy itt gyilkosság esete látszik fennforogni — a legzselésebb körü nyomozást inditottak meg.